

Brėkštant

Novelė

Lengvutė, liesa, kiek susiraukšlėjusi ranka nepastebimai nuslysta mažomis gėlytėmis išmarginta patalyne ir vos vos juntamais pirštų judesiais prisiliečia prie pilkšvos, prieblandoje boluojančios smulkutės mergaitiškos plaštakos stebėtinai ilgais pirštais. Nerimas, kaustęs visą kūną, kiek atlėgsta. Šiltà. Vis dar šiltà. Bando įžiūrėti veido kontūrus, bet jie tokie neryškūs prieblandoje, tarsi pilkoje skalbinių jūroje paskendusios nereikšmingos laivo nuolaužos. Išdrikę plaukai lyg srovės skalaujamų žolių lapai netvarkingai išdrikę ant pagalvės. Ankstyvo ryto prietemoje atrodo juodi kaip varno sparnas. Veide nesimato nė menkiausio gyvybės ženklo. Visa nuščiūva, užgniauzia kvapą. Kaire ranka tvirtai susiima už širdies, stengdamasi sulaikyti nerimastingus širdies dūžius, ir pabando įsiklausyti į tylą. Gal išgirs tylų, vos jaučiamą miegančiosios alsavimą. Juk turėtų. Bet širdis, nepakludama jokiems proto nurodymams, pašėlusiai daužosi, užgoždama kitus garsus. Kiek neryžtingai pastoviniavusi vietoje, ranka nuo smulkutės, išsišovusiais kauliukais plaštakos nuslysta veido link. Paliečia skruostą ir tylutėliai artinasi prie praviros burnos. Kurį laiką sustingsta. Alsuoja! Begalinis dėkingumas užlieja visą kūną. Palengva raumenys atsipalaiduoja, ir ji jau gali judėti laisviau. Sunkiai atsikelia ir šlubčiodama nusiiria prie lango. Dar viena diena, dar keliolika, o gal net keliasdešimt valandų, skirtų buvimui kartu. Dar tūkstančiai sekundžių, o gal net minučių, jų tyliam pokalbiui. Ne, dar ne šiandien jos širdį suspaus nepakeliamas skausmas, dar ne tuoj gyvenimas taps nepakeliama našta be jos. Šiandien ji dar turi tikslą gyventi, dar turi, nors ir labai menką, viltį. Jos dukra, jos viltis ir džiaugsmas, nors kasdien vis silpnėjanti, dar kabinasi į gyvenimą. Jos abi dar gali džiaugtis brėkštančia diena. Nevalingai išsiveržia atodūsis.

Lauke dar tamsu, tik horizonte matyti kiek šviesesnis dangaus rėželis. Padangė aptraukta pilku debesų šydu, kuris, tarsi sunkus puodo dangtis, savo švininiu svoriu prislėgė žemę, neleidamas jai nė atsikvėpti. Atrodo, kad niekam nepavyks išsivaduoti iš šių vandens prisisunkusių debesų tironijos. Drėgmė persismelkė į pačius slapčiausius žemės kampelius ir pamažu naikina viską, kam būtinas oras ir šviesa. Kvėpuoti darosi vis sunkiau. Rodos, plaučiai iki pat viršaus prisipildė smulkių vandens lašelių, ir prabėgs vos kelios akimirkos, kol vanduo srovele prasiverš pro pravirą burną. Neišvengiamybė. Pirštas negrabiai slankioja rasotu stiklu, kurio antroje pusėje mirgėte mirga daugybė smulkučių vandens lašelių, palengva susiliejančių į stambesnius, ir skaidrus vandens lašas stiklu nusirita žemyn. Pilkos žemės ašaros, tarsi jos neišverkta gėla, taip kietai suspaudusi širdį, jog neliko vietos nei meilei, nei gailesčiui. Širdis sustingo į akmenį. Visos jėgos ir mintys sutelktos į viena – apginti nuo lemties, išsaugoti, paaukojant viską, kas jai dar liko šiame gyvenime. Tik ar liko?

Staiga susigriebė galvojanti nei šį, nei tą. Visai jau protas pasimaišė. Smulkiais seniokiškais žingsneliais nukrapeno į virtuvę. Apsidairė. Atsargiai pravėrė spintelę, kad vyrių girgždesys nepažadintų miegančiosios. Akys užčiuopė pilką kiaurymę. Maisto atsargų beveik nebebuvo. Tik kreivai šiepėsi perlinių kruopų jau gerokai apsuses maišelis. Paskutinė duonos kriauklė. Liūdnei palingavo galva. Teks ir vėl slinkti į parduotuvę. Nieko nepadarysi. Valgyti juk reikia. Ligoniuvi reikėtų ko geresnio, kad sustiprėtų. Gal darže dar aptiks nors keletą agurkų, išraus kokią morką. Gaila, kad kopūstai neužderėjo. Valgytų dabar kaip karalienės. Bet puvinys įsimetė, ir visas pavasario darbas nuėjo perniek. O taip vargingai ant palangės daigelius augino, žemę kastuvėliu kaip kurtis rausė, kad tik savo užsiaugintų. Bet turės pusmaišį bulvių, burokėlių. Kaip nors per žiemą išsimaitins. Į piniginę nė nežvilgtelėjo. Ir ko ten žiūrėti? Ir taip žino – tuščia. Bet jau greitai pensijas turi mokėti. Gal pardavėja pasigailės ir skolon duos. Juk žino, kad sąžininga, atiduos, kai tik gaus. Valgyti juk visiems reikia. O čia dar ligonė... Pusryčiams košės pravirs. Kad ir be sviesto, bet, gydytojai sako, sveika. Natūralus maistas. O jai kad ir koks tas maistas, kad tik jo būtų. Ach, kaip skaniai ji pusryčius ištaisytų! Ir tuoj prieš akis iškilo pilna kvapios, gausiai prieskoniais pagardintos ir tirštuose garuose skendėjančios šviežios mėsos lėkštė, didelis dubuo geltonų miltingų bulvių. Atminty atgijo įstabus jaukių gimtųjų namų kvapas, kuris nuo pat vaikystės nepastebimai įsismelkia į slapčiausias kūno ertmes ir išlieka visam gyvenimui, net jei nieko – nei tų namų, nei

artimų žmonių – seniai nebėra, ir ji visomis savo jūslėmis jį pajuto čia, šioje palaikėje, dar iš senelių paveldėtoje trobelėje, į kurią vaikystės metais užsukdavo kartu su mama, o vėliau ir pati atbėgdavo, pasiilgusi savo ligotų senelių, tėvams trumpam atvykus į gimtuosius kraštus. Prisimena kartu praleistas valandas su šeima. Ir nieko nėra gražiau ir brangiau už tuos prisiminimus. Rodos, padengtas stalas garuoja, skleisdamas viliojančius kvapus. Tuoj prasivers durys, ir visa šeima susės prie didelio medinio stalo. Bendraus beveik be žodžių, nes jiems žodžių nė nereikia. Viską galima pasakyti žvilgsniu, judesiu. Čia visų širdys virpa vienu ritmu, todėl žodžiai – tik kito, svetimo pasaulio ženklai. Jie kalbasi širdim į širdį. Bando išžiūrėti artimųjų veidus, bet jie skendi ankstyvo ryto prietemoje, apgaubti kažkokios paslapties. Staiga susigriebia, kad ji tų veidų gerai nė nebeprisimena... Per tuos ilgus netekčių ir skausmo kupinus metus jie palengvėle išsitrynė iš atminties. Bet tai nieko. Ji prisimena jų judesius, balso tembrą, puikiai išivaizduoja, ką kuris pasakytų išgirdęs jos nebylų skundą. Bet ji niekam ir niekada nesiskundė. Tik kiekiau sukąsdavo dantis, pasiraitydavo rankoves ir vėl griebdavosi darbo, kad šalin nublokštų tamsias mintis.

Pusrytis jau garavo ant stalo, kai lovoje pasigirdo tylus šnaresys. Didelės akys žiūrėjo į blankias nedidelės medinės trobelės lubas. Kažkada iškaltos presuotu popierium ir baltai išdažytos, jos jau seniai buvo praradusios savo pirmąsias švytėjimą. Dabar mūsų tankiai nutupėtos, nuvarvėjusio vandens dryžėmis išmargintos, jos veikiau priminė keistai išmargintas drobes. Į jas galėjai žiūrėti valandų valandas, ieškodamas įprastų mūsų akiai dalykų, ir kaskart surasdamas vis naujus.

- Nubudai, dukrele. O aš jau ir pusrytį išviriau. Gal bent kiek užvalgysi? Jėgas atgautum. Žiema jau čia pat. Reikia sustiprėti, kol dar vasara, kol dar visokių vitaminų yra.
- Vėliau, mama. Aš dar nenoriu.
- Padėsiu šiltai, o kai panorėsi, pavalgysi. Kaip išmiegojai šianakt?
- Tu ir vėl su savo kvailiais klausimais. Duok man ramybės, - nusuko veidą į sieną.
- Bet, Mildute, su kuo aš daugiau pasišnekėsiu, kad mes tik dviese... Na, nepyk, tada aš dar į parduotuvę nubėgsiu, kol tu išsibudinsi. Kai grįšiu – ir pusrytį pavalgysim. Man dar irgi kažko nesinori.

Nusigriebusi nedidelę pintinėle, greitai išsprūdo pro duris, nenorėdama gadinti nuotaikos ligonei. Tegu pasidžiaugia gražia ryto valanda, kad ramybė sugrįžtų į širdį. Suprato, kaip sunku, kai prieš akis – grėsminga prarajos duobė, kai žinai, jog ją aplenkti – Sizifo darbas. O jėgos vis mažta. Priešas – klastinga liga – tūnanti kažkur giliai jos kūne. Nesugaunama ir negailestinga. Kerta tada, kai tu to mažiausiai tikiesi. Ir pagalbos beveik nėra. „Padarėme viską, ką galėjome...“, - nuskamba ausyse šaltas ir skardus moteriškas balsas.

Sprūdina siauru takeliu, einančiu pro jų mažytį, kastuvu įdirbamą darželį. Bulvienojai jau pagelto ir sukrito ant žemės. Tuoj reikės kasti. Bet kad vis lietus. Toks rudeniškas, šaltas ir nesibaigiantis. Dabar dangus kiek prasiblaivė, bet viskas aplink persismelkę drėgme. Šlapia žemė kimba prie batų, veliasi. Žingsnis greit apsunksta. Lengviau eiti pasidaro tik tada, kai įsuka į siaurą žvyrkelį, vedantį į artimiausią gyvenvietę. Nevalingai atsigręžia atgal. Prie nedidelio miškelio glaudžiasi jų sena trobelė, iš dviejų pusių apsupta senų gluosnių. Matyti perkrypęs pilkas stogas ir nedidelis langelis, tarsi vieniša akis žvelgiantis į platų pasaulį. Bet ten, toje mažoje trobelėje, visa jos širdis, jos didžioji meilė ir rūpestis, todėl bijo pernelyg nutolti nuo jos, kad kas blogo nenutiktų. Ir išeina tik tada, kai būtinai reikia.

Parduotuvės tarpdury kaktomušom susiduria su Brone, didžiausia kaimo liežuvautoja ir tingine.

- Elyt, ir tu bent kartą iš tos savo irštvos išsiropštei. Šitiek laiko nematyta. Tai kaip jūs ten begyvenat, - šaižiu balseliu išrėžė, akimis tvirtai įsikirtusi į veidą, kad sučiuptoji auka neišdrįso nė paspurdėti.
- Ačiū, gyvenam, ir tiek. Nei mes kur iš namų, nei pas mus kas labai užsuka.
- Tai, girdėjau, tavo Mildutei suvisai blogai. Sako, daktarai padėti nebegali. Bet ką čia tų žmonių šnekų supaisysi? Pati kad ir suvargus, bet dar neblogai atrodai. Tai gal kokių gerų naujienų turi?
- Mes tai vis taip pat. Daktarai sakė, kad labai daug nuo žmogaus organizmo pareina. Jei pasipriešins ligai – viskas bus gerai. Tai aš kaip galiu, taip pastiprinti stengiuos.

- Nesikrimsk, šiuolaikinė medicina daug ką gali. Matysi, viskas gerai pasibaigs. Gal tau daržovių reikia ar šviežios mėsos kąsnelio? Mums šiomet daržai gerai užderėjo, - netikėtai paklausė.
- Ačiū, kad mes nepapratę ant svetimo. Nebent koks geresnis kąsnelis ligonei... Mes atsilyginsim, kai tik galėsime.
- Ką tu čia, mums tai nieko nereiškia. Atsiųsiu savo Adoliuką, kai grįš iš reiso. Dabar su fura į Rusiją važinėja. Tai dar ir vaistų pigesnių parveža. Jei ko reikia, tik sakyk.
- Kad nesinori kitiems ant kupros su savo bėdomis užsikrauti...
- Ką čia šneki! Smulkmena. Visą kaimą apeinu. Kam reikia – visiems padedu. Tik nereikia bijoti pasakyti.

Greituoju padėkojusi iškalbingajai Bronei, šonu prasibrovė pro duris ir įsmuko į siaurą kaimo parduotuvės salę. Akys apraibo nuo spalvingų etikečių, kuriomis akį traukė visokie niekučiai: traškučiai, saldėsiai ir dar kažkokie paslaptingi gardumynai, apie kurių egzistavimą Elena stengėsi nė nežinoti. Todėl tvirtu žingsniu pasuko prie lentynos, kurioje glaudžia eile surikiuota gardų kvapą po visą parduotuvę skleidė duona. Čiupo kepalėlį ilgai nesidairydama, bet ir vėl nevalingai padėjo į vietą. Gal pirma reikėtų paklausti... Ir žvilgsniu įsidūrė į savo gerokai purvo ir ilgų tarnystės metų apniokotus batus. Kai nerimas atlėgo, išžiūrėjo į nebejauną, bet žvitrią pardavėją, kažką rikiuojančią pravertoj šaldytuvo vitrinų. Kai ši pagaliau atsitiesė, Elena beveik be garso prisitartino ir išžiūrėjo į veidą. Moteriškė jai buvo nematyta. Matyt, pasikeitė šeimnininkai.

- Pirk ar tik pasidairyt čia atėjot? - pikta žvilgsni įsmeigė į Elena. Čia jums ne muziejus. Ir prekių rankomis liesti negalima.
- Atsiprašau, aš tik norėjau būtiniausių produktų. Suprantate, mano dukra sunkiai serga. Jai reikia gerai maitintis.
- Jūsų dukra, jūs ir rūpinkitės. O aš kuo čia dėta, - ir nusigrįžo į raudonskruostį jaunikaitį, su triukšmu įvirtusį pro duris į parduotuvę.
- Aldut, tik nesakyk, kad man nepagelbėsi. Ką tik kiaulę paskerdėm,- rėkte išrėkė žiūrėdamas pardavėjai tiesiai į akis. Kalbančiojo lūpų kampučiai nė akimirksniui nenusileido žemyn. Žvelgiant iš šalies atrodė, kad vyriškis sako komplimentus.- Vyram reik magaryčių. Duok baltos buteliuką ir dar cigarų. Tuoj algą gausiu. Įrašyk į sąrašuką.
- Jum tik sąrašukai ir sąrašukai, o iš kur aš pinigų prekėm paimsiu, jei visiem už dyką duosiu.
- Rytoj atiduosiu, nebambėk. Ar esu kada neatsiskaitęs?
- Nu, tiktai tau. Ir tik ši kartą. O tai ir pati tuoj ubagais išeisiu. Žiūrėk, niekam neišplepėk,- ir piktai dėbtelėjo į vis dar netoliese stovinčią Elena.- Matai, visokių čia dabar pas mane prieina...

Kai smarkusis jaunikaitis, garsiai taukšėdamas savo nukleiptais auliniais batais, išgarmėjo pro duris, Elena, nedrąsiai atsikrenkštusi, vėl nuolankiai tarstelėjo:

- Man tik duonelės ir pieno. Na, dar mažą sviesto ar margarino gurinėlių. Aš tikrai atiduosiu. Neturiu net kuo košės pagardinti...
- Neįdomios man čia tos tavo pasakos. Nori valgyt – užsidirbk. Kas trukdo? Ir mano daržai neravėti. O čia mat ateina ir prašo. Duok ir duok. Visiems nepridalinsi. Oi, pražūsiu aš per tą savo gerą širdį. Na, ko stovi? Tai jau imk, užrašysi į sąsiuvinį. Tik jau kaina bus kita. Man irgi niekas skolon neduoda. Priprato mat čia visi...

Susigriebusi savo menkus pirkinius, greitai išskubėjo iš parduotuvės, kol dar kas iš kaimo neatėjo. Ji nebepyo žeminama ir ujama, viską galėjo iškęsti, bet šalinosi pažįstamų, tų, kurie pažinojo jos tėvus ir senelius. Nedrąsu buvo pažvelgti į akis. Tokį išsilavinimą gavo, ir pareigas aukštasėjo, o dabar – kaimo ubagė. Nelaimėlė. Ji ir jos mirtimi besivaduojanti dukra. Bet ji niekur negalėjo atsitraukti nuo jos. Nė akimirksniai. Šią lemtį priėmė be jokių išlygų. Net dokumentų dėl dukros neįgalumo nenuvažiavo susitvarkyti. Rodės, jei tik paliks – tuoj įvyks kažkas baisaus, kažkas nepataisomo. Nelabai ir susigaudė toje išmokų ir pašalpų raizgalynėse. Net į seniūniją kojos nekėlė. Kaip nors išsivers ir pati. Joms tiek nedaug tereikia. Tik laiko, skirto būti kartu, vis mažta. Jis tirpsta tarsi sniegas per pavasario polaidį. Kaip toje Katiliškio novelėje.

Į namus skuodė nesidairydama į šalis, beveik nežiūrėdama po kojomis. Vis dar smulkiai krapnojo. Kojinės greitai permirko kiaurai. Šlapios kelnių apačios nemaloniai trynėsi apie kojas. Norėjosi kuo greičiau sugrįžti į trobą ir nusimesti šlapius drabužius. Išėdama nė skėčio nepasiėmė, todėl vėjo taršomi plaukai buvo šlapi. Per pečius jautė besismelkiančią drėgmę. Kai nusileidusi nuo kalnelio pamatė savo namus, širdį staiga nudiegė. Sugrįžo baimė ir nerimas. Nejučia sulėtino žingsnį. Žvilgsniu vogčiomis tyrinėjo namus. Gal pastebės kokių pokyčių. Gal pamatys lange vienišą figūrėlę - nejučia vylėsi. O jei ras sustingusią, visų ūgiu išsidriekusią lovoje... Nė neatsisveikino. Krūtinę kažkas užspaudė. Nebegalėjo įkvėpti oro. Sustojo. Geriau jau jos širdis sustotų dabar, geriau jau šito nepamatyti. Ji dar neturi tiek jėgų, dar negali...

Popietę praleido mažame savo sklypelyje, raudama nežinia iš kur išlindusias dygas usnis, vyniodama ilgus roželių stiebus, pešdama vešlias žliuges. Padangė prasigiedrijo, ir nors saulė vis slėpėsi už grėsmingų debesų, vėjelis kiek prapūtė drėgmę, ir darbuotis buvo visai smagu. Ligonei taip pat pagerėjo, ir ji, įsitaisiusi tarp dviejų didelių kaimiškų pagalvių, skaitė romaną. Daugiau pramogų čia nebuvo. Bet buvo ramybė. Poilsis nuo svetimų žvilgsnių ir kvailų klausimų. Joms dabar mažiausiai reikėjo visokių kalbų, patarimų ar apkalbų. Neturėjo tam jėgų.

Vakarienei patroškins daržovių. Juk ir sviesto parsinešė. Skanumėlis. Dar ir keletą žirnių ankščių surado. Morkytės dabar traškios ir sultingos. Tik va, vaistai nuo skausmo baigiasi. Skolon niekaip negaus. Teks iš ko nors pasiskolinti. Bet iš ko? Juk su kaimo žmonėmis jos beveik nebendrauja. O visi artimesni pažįstami liko mieste. Tik per tiek laiko ryšiai beveik nutrūko. Gal buvęs vyras padėtų? Juk dukra! Ir nors dievagojosi daugiau jo pusėn nė nepažiūrėsianti, vis tiek bėdos prispirta prisimindavo. Tikėjosi, kad bent dukrai, tokiai bėdai ištikus, padės. Kad susiprotės. Bet kaip išėjo iš namų, susičiupęs pačius būtiniausius daiktus, taip daugiau ir nebepasirodė. O ji ir neklausė, nei kaip jis, nei kodėl. Negalėjo atleisti išdavystės. Juk taip mylėjo, pasitikėjo. O jis? Pasirodo, seniausiai pas tą Laimą slankiojo. Ir į komanduotes kartu vykdavo. Tik ji viena nieko nenumanė, kol savo akimis išvydo. Ach, kaip nusiviepe toji jo Barbutė (tikro vardo ji niekada taip ir neištarė), kai juodu besiglebėsčiuojančius užklupo atokiam miesto skverelyje. Nė nesiaiškino, kas ir kaip. Ir taip viskas aišku. Dukra liko su ja. Jos Mildutė. Viską padarė, kad tik jai nieko netrūktų. Ir į mokslus išleido. Tik kas galėjo pagalvoti, kad šitaip... Nė baisiausiame košmare nesapnavo. Ach, kad galėtų susikeisti vietomis, kad galėtų. Nė minutėlės nesvarstytų.

Prie kojų pajuto jaukią šilumą. Jos augintinė, nedidelė raina, katytė, atbėgusi nuo tvarto, ėmė glaustytis apie kojas. Matyt, alkana. Bet ką aš jai galėčiau duoti? Nebent košės. Taigi pieno turime! Net kaukštelėjo sau per galvą ranka dėl tokio paiko užmaršumo. Ir nuėjo abi trobon.

Saulė jau pakrypo vakarop, ir kruvinas raudonis tirštai padengė trobelės langus. Atrodė, kad viskas švyti permatoma granato spalva. Kaip gražu, šmėkštelėjo galvon, skubiai veriant iškrypusias trobos duris.

Mildutė stovėjo prie stalo. Didžiulės akys jos liesame papilkėjusiame nuo ligos ir išblyškusiame veide spindėte spindėjo. Pasekė žvilgsnį. Kaimelio pašonėje ribuliuojančio ežero vanduo švytėjo nurausvintas besileidžiančios saulės gaisų. Dangus, tarsi gaisro pašvaistės nutviekstas, mirgėjo raudona, geltona ir violetine spalvomis. Virš vandens ratus suko jūrinis erelis. Tolumoje už ežero dunksojęs miškas slypėjo paslaptingose melsvose ūkanose. Viskas atrodė didinga ir amžina.

- Vaikeli, gal į lauką norėtum? Aš tave iki suoloelio nuvesčiau. Dabar lauke šilta ir gera. Tik ant pečių kokią skarą užmesiu.
- Gerai, mama. Tik dar kojines šiltesnes suieškok. Kažkaip pirštus šaltis gelia.
- Aš tuoj. Tik prisilaikyk, kad kartais nenuvirstum.
- Mama, aš dar nesu tokia visai nugeibusi, - ir netikėtai šiltai nusišypsojo. - Norisi tyro oro įkvėpti. Žinai, man vakarop tikrai pagerėjo.
- Tai eikim, pasėdėsim.

Ilgokai tylomis išsėdėjo, žvelgdamos į švytinčius ežero vandenį, linksmi padangę raižančias kregždes, tolumoje didingai stūksančią girią. Širdys prisipildė ramybės. Taip mažai šią vasarą pasitaikė gražių orų, todėl labai norėjosi pasidžiaugti prisirpusios vasaros grožiu. Ryškiai oranžinės šermukšnio kekės priminė, kad vasara jau neilgam. Greit prasidės rudeninė dargana. Diena jau ir taip pastebimai sutrumpėjo.

- Žinai, mama, aš vis norėjau paklausti, kodėl tėtis mudvi paliko. Tu kažkodėl man niekad apie tai nepasakojai. O aš jo beveik neprisimenu. Turiu tik pliusinį meškiuką, dovanotą 5-ojo gimtadienio proga. Norėčiau nors dabar sužinoti.
- Tai kad nėra ko pasakoti. Susirado kitą ir išėjo. Tiek mes jam reikalingos ir tebuvome. Aš nė alimentų neprisiteisiau. Nenorėjau nė akyse matyti. Gal ir negerai pasielgiau. Bent tave būtų lankęs. Bet niekaip jam tokios išdavystės atleisti negalėjau. O daugiau gyvenime taip nieko ir nepamilau. Ta pirmoji meilė ir išdegino visą mano širdį. Dabar turiu tik tave. Atleisk, kad apie tave nepagalvojau. Bet juk ir pats susirasti galėjo. Mes niekur neišnykome. Bet savus augino, su naujaja. Sako, net trijų susilaukė.
- Aš ne dėl to, mama. Tik man įdomu, koks jis buvo.
- Jaunystėje tikras gražuolis. Aukštas, lieknas, šviesiaplaukis. Visos panelės dėl jo alpo. Bet nusižiūrėjo mane. O kaip ta kita atsirado, aš, darbuose ir rūpesčiuose paskendusi, nė nepastebėjau. O kai sužinojau, jau buvo per vėlu. Aš jam buvau jau kaip baldas, kaip druskos statula, kuri tik trukdo laimingai gyventi. Nė nebandė su manim susisiekti po to, kai iš namų išvijau.
- Aš tik pagalvojau, kad ir man panašiai... Ir aš tik vieną vienintelį kartą įsimylėjau. Modestą, iš paralelinės klasės. Ir draugavom, ir skyrėmės, bet niekas kitas daugiau mano širdies taip ir nesuvirpino. Kai jis žuvo avarijoje, mano gyvenimas tarsi nutrūko, sustojo vietoje. O paskui ta liga... Bet pamatysi, mama, aš dar pasveiksiu. Tik tu pakentėk. Man jau ir šiandien geriau. Nenoriu palikti tavęs vienos.
- Vaikeli, aš padarysiu viską, kad tu pasveiktum. Tik tu neprarask vilties. Labai daug nuo žmogaus organizmo priklauso. Laikraščiuose rašo, kad dabar jau aštuoniasdešimt procentų vėžiu sergančių ligonių pagydoma. Medicina kasdien vis žengia į priekį, - Elenos balsas vis stiprėjo. Akyse sužibo ryžto ugnelės.
- Nereikia, mama, man tų paskaitų, - irzliai atsiliepė. - Pati matei, kiek mums norinčių padėti tebuvo. Pasijutau kaip kokiam fabrike, kur vieno žmogaus gyvybė nieko nereikia. Sukas konvejeris traiškydamas tuos, kurie silpnesni. O mes nei gerų pažįstamų tarp daktarų, nei didelių pinigų neturėjom. Tai va ir likom prie sudužusios geldos.
- Vienam likimas nusišypso ateidamas, kitam nueidamas. Išauš dar ir mūsų valanda, vaikeli. Neprarask vilties.
- Viltis - kvailių motina. Pati sakei.
- Geriau pasidžiaukim vakaro grožybe. Saulė raudonam rate į ežerą leidžias. Rytoj bus vėjuota diena.
- Norėčiau ko vakarienės užvalgyti.
- Na, tai trobon eikim. Ką nors surasiu.

Staigus bilsmas meste išmetė iš lovos. Kažkas skardžiai bildėdamas nukrito ant žemės. Kas čia galėjo būti? Staiga pažadinta, nesusivokė, kas vyksta. Dukslus bildesys į duris grąžino į realybę. Kažkas laužiasi pro duris. Instinktyviai šoko prie lignonės lovos, bandydama savo kūnu užstoti miegančiąją. Į akis plykstelėjo ryški prožektoriaus šviesa.

- Greičiau pinigų, senel!,- nugriaudėjo prikimęs balsas. Tik nemeluok man, kad neturi.

Tikslus kojos spyris į paširdžius. Atsitokėjo gulinti po stalu. Kambarys ryškiai nušviestas elektros. Prireikė valandėlės, kol akys apsirato. Visas aplink apjaukta, išversta. Tik didelės pilkos dukters akys, išmeigtos tiesiai į ją. Ji sėdėjo kažkaip kreivai atsirėmusi į sieną. Žvilgsnis paklaikęs. Po kambarį sukiojosi dviese. Girdėjosi bruzdesys ir virtuvėje.

- Darykit man ką norit, tik vaiko pagailėkit, - išstenojo sutinusiomis lūpomis.

Paskutinis vaizdas, kurį užfiksavo jos žvilgsnis – žarsteklis pečiuito vyruko rankose. Ir vėl viską apgaubė tamsa.

* * *

Laikraščio žinutė buvo trumpa ir aiški: „Netoli Kalpokų kaimo esančiame vienkiemyje rasta nužudyta 59 metų moteris. Jos dukra sunkios būklės pristatyta į rajono ligoninę. Trobą bandyta padegti, bet nesėkmingai. Spėjama, jog namuose pasidarbavo plėšikaujančių jaunuolių iš gretimo rajono gauja. Nukentėjo dar vienas senukas, gyvenęs nuošaliame vienkiemyje kitoje miško pusėje. Atliekamas tyrimas. Įtariamieji nesulaikyti.“